

Telan ehdotukset YEL:n korjaamiseen tulevien vuosien aikana

Hallituksen YEL-uudistus näyttää etenevän oikeaan suuntaan ansiotietojen reaaliaikaisuuden osalta.

YEL:n keskeiset ongelmat jäävät kuitenkin ratkaisematta – niihin on palattava tulevina vuosina.

Telan YEL-ratkaisu merkitsee valtiontalouden kannalta kestävämpää YEL-uudistusta ja YEL-järjestelmää, joka on tulevaisuudessa selkeämpi, oikeudenmukaisempi ja hallinnollisesti kevyempi.

1.

KÄYNNISTETÄÄN
RAHASTOINTI

2.

NOSTETAAN ANSIOT
ASTEITTAIN ELÄKE-
MAKSUN AINOAKSI
PERUSTEEKSI.

Kahden mallin YEL:n pitäisi olla
vain siirtymäajan ratkaisu

3.

LASKETAAN YEL-
VAKUUTTAMISEN
ALARAJAA

”

Hallituksen uudistus vie järjestelmää eteenpäin, mutta YEL:n uudistamista on jatkettava seuraavalla hallituskaudella. Telan ratkaisuehdotus perustuu siihen, että eläkemaksut perustuisivat tulevaisuudessa nykyistä kattavammin yrittäjien todellisiin ansioihin, valtion YEL-meno vakautetaan, ja mikä tärkeintä: osa kertyvästä maksutulosta käytetään yrittäjäeläkkeiden rahastoinnin aloittamiseen.

Saara-Sofia Sirén
toimitusjohtaja, Tela

Telan YEL-ratkaisu: Kolme ehdotusta

1. KÄYNNISTETÄÄN YEL:N RAHASTOINTI KASVAVAN MAKSUTULON TURVIN

Rahastointi on keskeinen keino turvata yrittäjäeläkkeiden rahoitus

ONGELMA

Valtion kustannukset YEL:stä kasvavat joka vuosi, mikä tekee rahastoinnin aloittamisesta mahdotonta.

Nyt valtio maksaa
600 milj. € / vuosi

Hallituksen YEL-esitys kasvattaisi valtionosuutta
+ yli 100 milj. € / vuosi

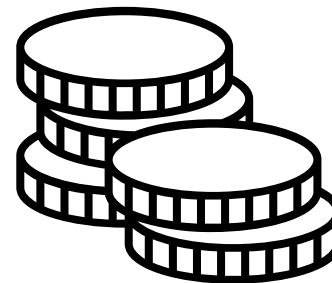
TELAN EHDOTUS

Osa Telan ratkaisujen avulla kasvavasta maksutulosta käytetään rahastoinnin aloittamiseen.

Hallituksen tulee käynnistää rahastointia koskeva valmistelutyö viipymättä.

Käytännössä:

Valtio maksaisi jatkossakin osansa. Se kiinnitettäisiin noin **500-600 milj.** tasolle. Merkittävä osuus kasvaneesta maksutulosta käytettäisiin rahastointiin.

Vuonna 2033 maksutuloa kertyisi Telan ratkaisulla **317 milj.** enemmän kuin HE:n mukaisessa uudistuksessa.

VAIKUTUKSET

Kestämätön rahoituskuvio purkautuu, luottamus vahvistuu.

Varat ja sijoitustuotot turvaisivat eläkkeiden rahoitusta pitkälle tulevaisuuteen, kuten palkansaajien työeläkkeissä. Tämä loisi edellytykset yrittäjien eläkejärjestelmään kohdistuvan luottamuksen vahvistamiselle.

Lähde: ETK:n laskelmat Telan ehdotuksesta, alustavat luvut.

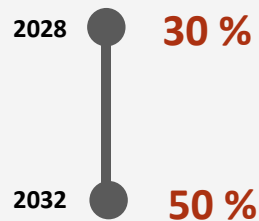
2. NOSTETAAN ANSIOT ASTEITTAIN YEL-MAKSUN AINOAKSI PERUSTEEKSI

Ansioihin perustuva maksu on reilu, vaivaton yrittäjälle ja vastaa eurooppalaista käytäntöä

ONGELMA

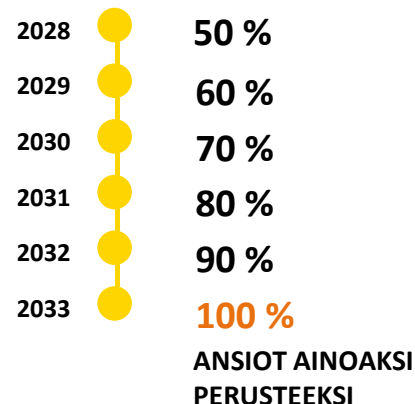
Kahden YEL-maksun malli on monimutkainen ja lisää valtion kustannuksia.

HE:ssä ansioiden paino työtulomallissa jää liian pieneksi.

TELAN EHDOTUS

Kahden YEL-maksun mallin pitää olla vain siirtymäajan malli. Nostetaan ansioiden painoa heti ja sitten vaiheittain ainoaksi eläkemaksun perusteeksi.

VAIKUTUKSET

YEL:n riippuvuus valtionosuudesta vähenee.

YEL-maksutuloa kertyy

1,3 mrd. € vuonna 2026.

YEL-maksutuloa kertyisi

1,7 mrd. €* vuonna 2033.

Lähde: ETK:n laskelmat Telan ehdotuksesta, alustavat luvut.

*1,7 mrd sisältää ansiokomponentin ja alarajan noston vaikutukset (alarajasta tarkemmin s. 9).

Ansioihin perustuvassa YEL:ssä maksu joustaa tulojen mukaan.

3. LASKETAAN VAKUUTTAMISEN ALARAJA 3 000 EUROON

Matalampi alaraja tuo enemmän yrittäjätystä YEL:n piiriin

ONGELMA

Nykyinen alaraja on liian korkea.

N. 9 400 €

Osa työstä jää YEL-vakuuttamisen ulkopuolelle eikä kerrytä eläkettä. Tämä on ongelma myös YEL:n rahoitukselle.

TELAN EHDOTUS

Alaraja alemmas.

3 000 €

+35 000

YRITTÄJÄÄ YEL:N PIIRIIN

VAIKUTUKSET

Rahoitus vahvistuu, YEL selkeytyy.

39 MILJ. €
lisää maksutuloa
vuonna 2028

47 milj. €
lisää maksutuloa
vuonna 2033

YEL-vakuuttaminen käynnistyisi selkeämmin osana yritystoimintaa, ja moni yrittäjä vapautuisi YEL-kynnyksen tarkkailusta.

Telan YEL-ratkaisun vaikutukset

Laskelma: Vertailussa nykylaki, HE ja Telan ehdotus

Maksutulo milj. €. Luvut vuoden 2027 hintatasossa

	Nykyinen YEL				
2024	1 286				
2025	1 308				
2026	1 308	Hallituksen esitys YEL		Telan ehdotus YEL	
2027	1 333				
2028	1 339	30%	1 240	50%	1 268
2029	1 372	35%	1 269	60%	1 357
2030	1 441	40%	1 331	70%	1 474
2031	1 482	45%	1 366	80%	1 549
2032	1 506	50%	1 378	90%	1 613
2033	1 509	50%	1 382	100%	1 699
2034	1 522				
2035	1 534				

Lisätietoa laskelmasta:

Taulukko sisältää Telan ehdottaman ansiokomponentin ja alarajan laskun vaikutukset.

Yhteenveto: Valtiontalouden kannalta kustannusneutraali YEL-uudistus jo lähivuosina

Telan ehdotusten vaikutukset:

Telan ehdotusten keskiössä on YEL-vakuuttamisen alarajan laskeminen ja todellisten ansioiden painon nostaminen asteittain YEL-maksun ainoaksi perusteeksi.

1.

Noin vuonna 2029 YEL-maksutulo ylittäisi nykylain ja hallituksen YEL-uudistuksen mukaisen maksutulon.

2.

Vuonna 2033 YEL-maksutulo olisi noin 317 miljoonaa euroa korkeampi kuin hallituksen YEL-uudistuksessa. Tämä mahdollistaisi YEL-rahastoinnin aloittamisen.

3.

YEL-järjestelmästä tulisi selkeämpi yrittäjille. Vuoteen 2033 asti kestävän siirtymäajan jälkeen sekä yrittäjien että työeläkevakuuttajien hallinnollinen taakka kevenisi olennaisesti.

Lisätietoja

SAARA-SOFIA SIRÉN

toimitusjohtaja

saara-sofia.siren@tela.fi

050 513 2051

MIKKO KOSKINEN

johtaja

mikko.koskinen@tela.fi

050 304 2007

JANNE PELKONEN

erityisasiantuntija

janne.pelkonen@tela.fi

050 559 5894